

DOI: 10.32999/ksu2307-8030/2019-34-5

УДК 330.332

Гречан А.П.
доктор економічних наук,
професор кафедри економіки
Національного транспортного університету

Бабич Л.М.
кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту
Національного транспортного університету

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК БАЗОВА ПЕРЕДУМОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Статтю присвячено обґрунтуванню науково-теоретичних та організаційних підходів до формування єдиної категорії «інноваційно-інвестиційна діяльність» у контексті завдань створення інноваційно-інвестиційної моделі розвитку економіки України. Обґрунтовано новий підхід до визначення економічної категорії «інноваційно-інвестиційна діяльність» як єдиного бачення взаємопов'язаних процесів інвестування та інноваційного розвитку суб'єктів господарювання. Запропоновано також запровадження нормативно-правового законодавства в єдиному документі – Інноваційно-інвестиційному кодексі, що разом з ефективними засобами механізму фінансового регулювання та стимулювання наукових досягнень у царині інновацій слугуватиме створенню інноваційно-інвестиційної моделі розвитку економіки України.

Ключові слова: інвестиції, інновації, інвестиційно-інноваційна діяльність, розвиток, суб'єкти господарювання.

Гречан А.П., Бабич Л.М. ИННОВАЦИОННО-ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ КАК БАЗОВАЯ ПРЕДПОСЫЛКА УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ СУБЪЕКТОВ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ

Статья посвящена обоснованию научно-теоретических и организационных подходов к формированию единой категории «инновационно-инвестиционная деятельность» в контексте задач создания инновационно-инвестиционной модели развития экономики Украины. Обоснован новый подход к определению экономической категории «инновационно-инвестиционная деятельность» как единого видения взаимосвязанных между собой процессов инвестирования и инновационного развития субъектов хозяйствования. Предложено также внедрение нормативно-правового законодательства в едином документе – Инновационно-инвестиционном кодексе, что вместе с эффективными средствами механизма финансового регулирования и стимулирования научных достижений в области инноваций служит созданию инновационно-инвестиционной модели развития экономики Украины.

Ключевые слова: инвестиции, инновации, инвестиционно-инновационная деятельность, развитие, субъект хозяйствования.

Grechan Alla, Babich Ludmila. INNOVATIVE-INVESTMENT ACTIVITY AS A BASIC PRECONDITION FOR THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF BUSINESS ENTITIES

The article is devoted to the substantiation of the scientific-theoretical and organizational approaches to the formation of a single category "innovation-investment activity" in the context of the tasks of creating an innovation-investment model of Ukraine's economic development. In today's context, increasingly tight business entities are faced with requirements to increase their competitiveness in the market, which objectively must be effective through a balanced interaction of the functioning of innovation and investment processes. The article proposes a new approach to the definition of the economic category "innovation-investment activity" as a single vision of interconnected processes of investment and innovative development of business entities. innovation and investment activity is a collection of substantiated resources and sources of funding for measures and practical actions by a business entity (state, enterprise, corporation, firm, entrepreneur) regarding the phased introduction of innovation projects. The attention is paid to the generalization of the common and distinctive characteristics of the concepts of "innovation activity" and "investment activity". It is also proposed to introduce normative-legal legislation into a single document – the Innovation-investment code, which together with effective means of the mechanism of financial regulation and stimulation of scientific achievements in the field of innovations will serve to create an innovation-investment model of Ukraine's economic development. The purpose of the work is to substantiate the economic content and ways to increase the role of the category "innovation and investment activity" in ensuring the strategic development of business entities in today's market conditions. The object of the study – regulatory, normative and scientific and theoretical substantiation of the formation of innovative and investment processes of economic entities. The method of research is a systematic theoretical substantiation of the interconnection of innovation and investment processes.

Keywords: investments, innovations, investment and innovative activities, development, business entities.

Постановка проблеми. Тенденції успішного розвитку національних економік у сучасному фінансовому просторі визначаються спроможністю кожної країни підвищувати конкурентоспроможність на основі активізації інноваційних та інвестиційних процесів. А це означає, що тільки цілеспрямоване формування інноваційного потенціалу та його раціональне використання в діяльності суб'єктів господарювання може створити необхідні передумови для сталого зростання економіки України.

За таких умов невідворотно зростає роль державних інституцій не лише стосовно невідкладного

формування ефективних механізмів управління з акцентом на стимулювання розроблення та запровадження новітніх технологій в сучасних виробничих процесах, а й щодо створення досконалої національної інноваційної системи як дієвого засобу в організації побудови власної інноваційної моделі розвитку. Зазначене, своєю чергою, потребує постійних поглиблених наукових досліджень із проблем інноваційної теорії, а також окремих її складників, що мають практичне спрямування, зокрема щодо проблем інвестування в інновації, результати яких давали б

змогу в комплексі розглядати й оцінювати цей украї важливий сьогодні напрям діяльності суб'єктів господарювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інноваційна теорія економічного розвитку була започаткована, як відомо, ще в середині минулого століття і розвинена найбільш відомими у цій сфері зарубіжними вченими М.Е. Портером та Й.А. Шумпетером [1; 2]. Уважається, що останній надав найбільш удає визначення інновацій, розуміючи під цим терміном необхідні зміни для впровадження й використання нових видів споживчих товарів, нових виробничих і транспортних засобів, ринків та форм організації в промисловості [2]. В останні роки вагомих внесок у розвиток інноваційної теорії з акцентом на її більш практичне спрямування зробили такі вітчизняні вчені, як Л.М. Бабич [3], Ю.М. Бажал [4], З.С. Варналій [5], А.П. Гречан [6], М.І. Крупка [7], В.В. Стаднік [8] та ін. Розглядаючи сучасні умови розвитку інноваційних процесів, автори приходили до висновку про тісний зв'язок інновацій та інвестицій як поєднаних економічних категорій, що трансформується через реалізацію інвестиційних проектів, фінансовий успіх, який, як правило, визначається рівнем прибутковості початкової інвестиції. Ось чому кожний такий проект можна одночасно розглядати і як інвестиційний, і як інноваційний, головною метою якого є передусім цілеспрямоване здійснення капітальних вкладень, що забезпечують формування нових технологічних процесів чи нових продуктів і які спрямовуються на досягнення економічних вигід або соціального ефекту.

Базуючись на концептуальних засадах єдності функціонування інновацій та інвестицій, варто, на нашу думку, приділяти також належну увагу дослідженню взаємозв'язку і таких споріднених, але наповнених більш практичним змістом у контексті формування збалансованих економічних можливостей щодо впровадження змін для подальшого розвитку суб'єктів господарювання категорій, як інноваційна та інвестиційна діяльність.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні економічної сутності й ролі інноваційно-інвестиційної діяльності як базисної передумови забезпечення кожним із суб'єктів тривалого ефективного розвитку в ринкових умовах господарювання.

Виклад матеріалу дослідження та його основні результати. Сучасна нормативно-правова база (закони, укази Президента, підзаконні акти у формі постанов уряду, наказів центральних органів виконавчої влади тощо) стосовно інвестиційної та інноваційної діяльності налічує близько 200 документів. Зокрема, національне законодавство у цій царині включає норми Конституції України, Господарського кодексу, законів України «Про інвестиційну діяльність», «Про інноваційну діяльність», «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» та інших нормативно-правових актів, які визначають правові, економічні й організаційні засади державного регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні, встановлюють форми стимулювання державою даних процесів і, врешті, спрямовані на формування сучасної інноваційної моделі розвитку економіки країни.

Позитивну роль у контексті поліпшення інвестиційного клімату в нашій країні має й ухвалення в останні роки законів України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інноваторів» та «Про внесення змін до Бюджет-

ного кодексу України щодо державних інвестиційних проектів», що не могло не сприяти поживленню інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання і, як результат, зростанню інвестицій у національну економіку, які лише за підсумками 2018 р. становлять майже 20% [11].

Загалом же інвестиційну діяльність прийнято розглядати як процес, що відображає відносини, пов'язані з довгостроковим вкладенням грошових, майнових та інтелектуальних цінностей, які авансуються в основний та оборотний капітал підприємств, фірм та організацій, а також у їх науково-технічний розвиток, що супроводжується вдосконаленням виробничої бази та освоєнням випуску нових видів продукції для одержання прибутку або досягнення соціального ефекту.

Головним суб'єктом інвестиційної діяльності є інвестор, який вкладає власні, позичені або залучені кошти в об'єкти інвестування, приймає рішення щодо форм і способів їх використання, несе повну майнову та фінансову відповідальність за результати використання інвестиційних коштів.

Суб'єктами інвестиційної діяльності можуть бути фізичні й юридичні особи, у тому числі іноземні, держава та її інститути, а також міжнародні організації.

Принагідно слід зазначити, що основними інвесторами в Україні залишаються громадяни, навіть незважаючи на масовий виїзд (а це майже 7 млн. українців) населення, особливо в частині переказу коштів з-за кордону, а також вітчизняні підприємства. Що ж стосується прямих іноземних інвестицій, то за загальної потреби в таких джерелах щорічного інвестування у вітчизняну економіку на рівні 200 млрд. дол. фактично за підсумками минулого року кошти іноземців інвестувалися у розмірі, що не перевищив 2 млрд. дол., і це незважаючи на те що за критерієм спрощення умов ведення бізнесу, як підкреслив прем'єр-міністр у звіті за 2018 р., Україна в рейтингу провідних країн світу починаючи з 2014 р. піднялася зі 112-го на 71-е місце [12].

Пріоритетними щодо інвестування залишаються IT-технологічні структури, галузі машинобудування, переробної промисловості, сільського господарства інфраструктури тощо.

Таким чином, інвестиційна діяльність як процес упровадження реальних та фінансових інвестицій для втілення і практичного застосування інвестиційної ідеї, безумовно, потребує якісного управління, а воно, своєю чергою, має спрямовуватися на забезпечення безперервного розвитку операційної діяльності суб'єкта господарювання, на підтримку достатнього і стабільного ресурсу інвестиційного фінансування у поточному і довгостроковому періодах. Також важливим складником у системі управління інвестиційною діяльністю є формування необхідного ресурсного забезпечення за рахунок різних джерел, якими можуть бути і внутрішні (прибутки, амортизаційні відрахування), і зовнішні (пайове та боргове фінансування), і комбіновані (комплексне фінансування). Результат же проведених обґрунтувань стосовно джерел фінансування суб'єктами господарювання стає базисом для формування інвестиційного портфеля як сукупності інвестиційних програм подальшого розвитку на перспективу. Формування інвестиційного портфеля на основі детального розроблення інвестиційних програм – це тривалий за часом процес, що передбачає комплексне обґрунтування об'єктів інвестиційної діяльності, тому кожна програма, що в кінцевому підсумку спирається на інвестиційну політику, має бути ретельно оцінена з

максимальним урахуванням чинників, а її поетапна реалізація передбачає впровадження інвестиційних проектів як засобу поєднання в одне ціле напрямів і практичних дій для здійснення капітальних вкладень, спрямованих на досягнення визначених на відповідний період конкретних цілей. Важливим завданням у системі управління інвестиційною діяльністю суб'єктів є врахування на базі відповідних управлінських рішень можливих інвестиційних ризиків стосовно впровадження тих чи інших інвестиційних проектів, а саме виходячи передусім з обґрунтування очікуваної дії комплексу чинників, пов'язаних переважно зі змінами реальної вартості необоротних активів, перерозподілом прав власності щодо підприємства, у цінні папери яких здійснено вкладення, або з можливими змінами нормативно-правового поля щодо інвестування. У комплексі все зазначене й має стати підґрунтям для проведення аналізу ризиків за системою показників з оцінкою їхнього впливу на фінансовий стан суб'єкта господарювання, зокрема на фінансові результати (прибутки), джерела та особливості фінансування щодо розширеного відтворення основних засобів, здійснення прямого і портфельного фінансового інвестування, а також фінансового забезпечення важливої в контексті формування конкурентних переваг на ринку форми інвестування – інновацій, що за своєю сутністю в ході реалізації інвестиційного проекту передбачає або використання досягнутих результатів наукових і проектно-конструкторських розробок, або ж впровадження новітніх технологій щодо новостворених наукових розробок.

Таким чином, інновації і пов'язана з ними діяльність багато в чому спираються на проведення інвестиційної діяльності суб'єкта господарювання і практично без ефективного здійснення останньої через впровадження відповідної інноваційно-інвестиційної програми інноваційна діяльність не є можливою. Врешті, інвестиційна діяльність, об'єктами якої поряд з інноваційними можуть бути незначні капітальні вкладення в діючі основні засоби, або інвестиції в цінні папери, майнові права на об'єкти власності є дещо більш узагальненою за змістом категорією, що й свідчить про наявні підстави для можливості обґрунтування єдиної категорії «інноваційно-інвестиційна діяльність» суб'єкта господарювання.

Не можна не зазначити, що якщо інвестиційна діяльність в Україні набула свого офіційного статусу ще на початку незалежності, то інноваційна – переважно ближче до 2000-х років, коли вона законодавчо визначалася як діяльність стосовно запровадження у виробничі процеси інновацій у вигляді новостворених і (або) вдосконалених конкурентоспроможних технологій, а також видів продукції або послуг разом із прийняттям відповідних організаційно-технічних рішень (виробничих, адміністративних, комерційних тощо), що поліпшують структуру й якість виробництва і (або) соціальної сфери [9]. Об'єктами інноваційної діяльності можуть бути інноваційні програми, що реалізуються через інвестиційні проекти саме інноваційного спрямування, нові знання та інтелектуальні продукти, виробниче обладнання та процеси, інфраструктуру виробництва і підприємництва, що істотно поліпшують структуру (сприяють кількісним змінам) і дають змогу поліпшити або ж отримати принципово нові якісні характеристики у виробничих процесах та (або) у соціальній сфері.

Інноваційна діяльність у сучасних економічних умовах багато в чому залежить від інноваційного потенціалу суб'єкта господарювання, яким практично

і визначаються можливості щодо оновлення власної техніко-технологічної бази для переходу на виготовлення нових видів продукції чи надання нових конкурентоспроможних видів послуг, робіт разом із використанням сучасних форм і методів управління [6].

У цьому контексті важливе місце має відводитися ресурсному забезпеченню інноваційних процесів із відповідним обґрунтуванням показників щодо джерел фінансових ресурсів, висококваліфікованого кадрового складу працівників, матеріального забезпечення, наявності необхідної науково-технічної інформації, патентів, ліцензій та ін.

Окрім того, розроблення і застосування у виробничих процесах інновацій завжди пов'язується зі значно більшими ризиками, ніж під час впровадження інвестиційних проектів із традиційними технологіями. Основними причинами таких ризиків на додаток до вже наведених стосовно інвестиційної діяльності можуть бути також різкі зміни економічного, політичного, соціального, екологічного та інших складників як внутрішнього, так і зовнішнього середовища щодо суб'єкта господарювання в процесі здійснення ним інноваційної діяльності – від розроблення до провайдингу; динамічні зміни попиту на інноваційний продукт; непередбачуваність дій конкурентів; неочікуване здійснення технологічних проривів тощо. Усе це вимагає системного підходу до обґрунтування всіх аспектів здійснення інноваційної діяльності на різних її етапах, особливо коли йдеться про довгострокові терміни, а отже, потребує формування відповідних завдань у складі відповідного виду стратегії економічного розвитку, що вибрана суб'єктом господарювання на той чи інший період.

Принагідно слід зазначити, що системний підхід до здійснення інноваційної та її підґрунтя – інвестиційної – діяльності не лише потребує чималих зусиль від учасників цих процесів стосовно всебічного обґрунтування можливостей та результатів їх здійснення, а й вимагає невідкладного створення механізму управління даними процесами, завдяки дієвості засобів якого врегульовувалося б своєчасне забезпечення передумов щодо належного рівня інвестиційного клімату в державі та інноваційної активності підприємств у контексті довгоочікуваного переходу економіки України на інноваційну модель розвитку. Поки ж ці питання залишаються актуальними, як і в середині 90-х років, коли були започатковані орієнтири на інноваційне спрямування розвитку вітчизняних підприємств, і, незважаючи на більше ніж двадцятирічний проміжок часу, особливих зрушень ще не відбулося: суб'єкти господарювання, які сьогодні активно займаються впровадженням інновацій, зокрема у виробничі процеси промисловості, у загальній структурі становлять не більше п'ятої частини. З одного боку, такий стан можна пояснити (про це наголошувалося у попередніх публікаціях) загальними причинами відсутності належної уваги органів виконавчої влади стосовно розроблення Стратегії економічного і соціального розвитку України на довгостроковий період, а з іншого – повільними темпами формування відповідно до вимог сьогодення ефективної національної інноваційної системи, яка б через податкові і бюджетні інструменти та важелі впливу передбачала фінансове регулювання інноваційної (а разом із цим й інвестиційної) діяльності суб'єктів господарювання, що в комплексі, як зазначалося, зумовлюється потенціалом кола можливостей із запровадження особливо ризикових інноваційних проектів, і, врешті, така система забезпечувала б у зв'язку із цим належний рівень інноваційної безпеки, що в підсумку

мало б чітко спрямування на досягнення підвищеної на ринку конкурентоспроможності вітчизняних товаровиробників і разом із цим незаперечно слугувало утвердженню інноваційно-інвестиційної моделі соціально-економічного розвитку країни [7].

Натомість недосконалість механізмів фінансового регулювання і загалом збалансованої з практикою законодавчої бази, зокрема стосовно наукової і науково-технічної діяльності, не дають змоги забезпечити ефективність і мобільну дієвість чинних складників інноваційної системи і виступають провідними чинниками гальмування інноваційного та інвестиційного розвитку вітчизняних підприємств.

Зокрема, йдеться про те, що в Україні протягом усього періоду з прийняття у першій редакції Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» не виконувалася визначена ще в середині 90-х років його норма стосовно обсягів бюджетного фінансування такої діяльності: ці обсяги щорічно в державному бюджеті мають передбачатися у розмірі не меншому ніж 1,7% від ВВП [13]. Проте, за даними Держкомстату України, витрати на виконання наукових досліджень і розробок, зокрема за період із 2010 по 2017 р. хоча й зросли майже у півтора рази, але ж їхня питома вага у ВВП жодного разу не перевищувала навіть 1%, а в останні два роки вона не перевищує 0,45% [11].

Такі проблемні аспекти впливу на інноваційні процеси, що першочергово можна пов'язувати з відсутністю досі чіткого бачення, за якою моделлю розподільчих відносин у контексті централізації частки ВВП для виконання функцій держави буде створюватися економіка України, свідчать про неминучу відірваність планових показників бюджетного фінансування щодо розвитку наукових і науково-технічних робіт від реальних пропорцій щорічного розподілу і перерозподілу валової доданої вартості, а тому на тлі об'єктивних вимог стосовно посилення стратегічного (державницького) мислення вони потребують відповідного законодавчого врегулювання із взаємоузгодженням механізмів для підвищення ролі державного партнерства у становленні інноваційно-інвестиційної моделі розвитку України.

До сучасних інструментів системи державного впливу на інноваційну та інвестиційну діяльність суб'єктів господарювання можна також віднести Національний фонд досліджень, започаткований Кабінетом Міністрів у 2018 р., Державний фонд регіонального розвитку, державне замовлення, бюджети розвитку місцевих бюджетів та об'єднаних територіальних громад тощо.

Проте в сучасному світі, коли головними господарюючими суб'єктами дедалі впевнено стають великі структури, саме у них виникає все більша потреба у забезпеченні на ринку власних лідерських у конкурентному середовищі позицій, що неминуче, як уже зазначалося, пов'язується з інтенсифікацією інвестиційно-інноваційних процесів, фінансування яких має відбуватися на комерційній основі.

Однак водночас не можна не враховувати, що й малі та середні підприємницькі структури, які, відрізняючись особливою мобільністю ведення бізнесу, найчастіше можуть випереджати крупні компанії з упровадження інноваційних продуктів. З огляду на це, головним завданням державної політики щодо створення моделі інноваційно-інвестиційного розвитку має стати забезпечення збалансованої взаємодії науково-дослідницького, технічного та виробничого потенціалу з розробленням й упровадженням механізмів активізації інноваційно-інвестиційних проце-

сів суб'єктів господарювання різних розмірів забезпечуючого капіталу, різних форм власності, перш за все, щодо реального сектору економіки, транспортної галузі, сільського господарства, і, врешті, розповсюдження інновацій у всіх сферах економіки зі встановленням законодавчо розумних меж участі держави у їх фінансовій підтримці.

Таким чином, визнаючи синергізм інвестицій і інновацій, на нашу думку, інноваційну діяльність можна узагальнено охарактеризувати як таку, що пов'язана з реальними інвестиціями в інновації на всіх основних етапах реалізації цього процесу – від наукової ідеї до отримання фінансового результату чи соціального ефекту із застосуванням дієвих механізмів фінансового регулювання в контексті формування ефективної національної інноваційної системи.

Отже, можна констатувати, що інвестиційна діяльність суб'єктів господарювання виступає передусім ресурсним забезпеченням їхнього капіталу і реалізує своє призначення лише через матеріалізацію в інноваціях, завдяки чому поетапно генеруються грошові потоки в більших розмірах його розширеного відтворення.

У розвиток зазначеного варто також указати, що синергетика взаємозв'язку між інвестиційною та інноваційною діяльністю забезпечується не лише єдиною матеріальною основою, яка дає змогу за допомогою нововведень здійснити кількісні та якісні перетворення, а й спільною для них системою управління, ефективне застосування засобів механізму якого забезпечує суб'єкту господарювання одержання запланованого фінансового результату чи соціального ефекту, а головне – формує на довгострокову перспективу його стійку конкурентну позицію на ринку.

З урахуванням цих особливостей, як нам видається, і необхідно проводити обґрунтування економічного змісту категорії «інноваційно-інвестиційна діяльність», а для цього доцільно передусім указати на порівняльні характеристики, що об'єднують і деякою мірою різнять між собою поняття «інноваційна діяльність» та «інвестиційна діяльність» (табл. 1).

Таким чином, вважаємо, що інноваційно-інвестиційна діяльність – це сукупність обґрунтованих за ресурсним забезпеченням і джерелами фінансування заходів і практичних дій із боку суб'єкта господарювання (держави, підприємства, корпорації, фірми, підприємця) щодо поетапного (з урахуванням ризиків) упровадження інноваційних проектів для розширення власних економічних можливостей (за вже досягнутого науково-технічного базису) чи створення принципово нового рівня таких можливостей для подальшого ефективного розвитку на основі впровадження (за своєчасної підготовки висококваліфікованих фахівців) інновацій як прогресивних технологічних нововведень, застосування яких у виробничих процесах не лише створює необхідні передумови для раціональних кількісних і структурних змін та якісних, що докорінно змінюють функціональні властивості виробничої системи, перетворень, а й забезпечує на цьому підґрунті важливу для кожного із суб'єктів сталу і довготривалу конкурентну позицію у відповідному ринковому середовищі.

Висновки. Отже, системне теоретичне обґрунтування категорії «інноваційно-інвестиційна діяльність», фундаментом до визначення економічного змісту якої об'єктивно слугують засади інноваційної теорії та теорії інвестування, а також правові та науково-практичні основи менеджменту стосовно організації розвитку інвестиційних та інноваційних процесів, мають стати, на нашу думку, науковим

Таблиця 1

Спільні та відмінні характеристики понять «інноваційна діяльність» та «інвестиційна діяльність»

Інвестиційна діяльність	Інноваційна діяльність
Спільні риси	
– спрямованість на отримання фінансового результату у вигляді прибутку, отримання доходу або соціального ефекту; – правова категорія – держава, згідно із законами та правовими актами України, здійснює фінансове регулювання та управління процесами розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності, що здійснюються суб'єктами господарювання; – системна категорія – потребує комплексного підходу до управління з урахуванням системи факторів, ризиків, показників-індикаторів тощо; – реалізація здійснюється через упровадження інвестиційних проектів на середньо- та довготривалі періоди; створення передумов для формування на довгостроковий період стійкої конкурентної позиції суб'єкта господарювання на ринку	
Відмінні риси	
– вкладення коштів переважно у розвинені (традиційні) за технологічним рівнем види діяльності; – у кризові періоди показники фінансово-економічної діяльності можуть коливатися; – вкладення коштів не завжди пов'язане лише з нарощуванням основного капіталу; – інвестиції без інновацій обмежені в часі та обсягах; здійснюється за обмеженого кола ризиків; – в умовах успішної реалізації забезпечує середній або високий рівень прибутковості	– спрямування коштів у пріоритетні інвестиційні проекти інноваційного спрямування; – дає змогу оминати кризові явища у фінансово-економічній діяльності підприємства; забезпечує якісне оновлення, прискіряє та докорінну зміну структури основного капіталу, а також функціональних властивостей виробничої системи; – впровадження інновацій викликає зростання потреби в інвестиціях; генерує більш високий рівень ризику на виконання інвестиційного проекту через можливі втрати інвестованих коштів; – в умовах успішної реалізації забезпечує інтенсивний розвиток і надприбутки

базисом і віднайти своє віддзеркалення серед комплексу положень у формуванні сучасної національної інноваційно-інвестиційної системи як синергетично спрямованого підґрунтя для створення у найближчий період інноваційно-інвестиційної моделі розвитку економіки України. Інноваційно-інвестиційна система, як і інноваційно-інвестиційна модель, має функціонувати в рамках досконалої нормативної бази, всі складники якої доцільно об'єднати в єдиному документі – Інноваційно-інвестиційному кодексі України, розроблення якого необхідно здійснювати в контексті гармонізації з аналогічним законодавством Євросоюзу. При цьому важливо врахувати, що на даному етапі під час підготовки таких визначальних документів держава має створити ефективні механізми стимулювання розвитку наукових досліджень у царині інновацій, а це потребує належного фінансового забезпечення вітчизняної науки, що не тільки відповідало б прийнятним законодавчо нормам і разом із тим могло мобільно налаштуватися на нові вимоги стратегічного розвитку наукового потенціалу на довгострокову перспективу.

Застосування системного підходу до побудови інноваційно-інвестиційної, а в продовження цього і власної моделі розвитку економіки України в напрямі стратегічного визначення векторів її поступу, дасть змогу очікувати на підвищення ефективності в системі єдиного регулювання інноваційних та інвестиційних процесів, а разом із цим й активізації інноваційно-інвестиційної діяльності як у виробничій, так і в соціальній сферах.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Портер М. Конкуренція ; пер. с англ. Москва : Вільямс, 2000. 495 с.
2. Шумпетер Й.А. Теория экономического развития. Москва : Прогресс, 1982. 464 с.
3. Бабич Л.М. Інноваційна складова як необхідна передумова забезпечення конкурентоспроможності підприємств транспортної галузі. *Вісник Національного транспортного університету*. 2015. № 3. С. 15–22.
4. Бажал Ю.Л. Економічна теорія економічних змін. Київ : Заповіт, 1996. 167 с.
5. Варналій З.С. Конкуренція і підприємництво : монографія. Київ : Знання України, 2015. 463 с.
6. Гречан А.П. Особливості формування інноваційної стратегії транспортних підприємств. *Вісник Національного транспортного університету*. 2016. № 3. С. 111–118.

7. Крупка М.І., Демчишин Н.Б. Сучасна парадигма фінансового регулювання інноваційної діяльності в Україні. *Фінанси України*. 2017. № 11. С. 47–63.
8. Стадник В.В. Інноваційно-інвестиційні стратегії в управлінні ринковою вартістю підприємства : монографія. Хмельницький : ХНУ, 2008. 302 с.
9. Про інноваційну діяльність : Закон України від 4.07.2002 № 40-IV. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua> (дата звернення: 14.02.2019).
10. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.91 № 1561-XII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua> (дата звернення: 15.02.2019).
11. Основні соціально-економічні показники. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 20.02.2019).
12. Загальний перелік рейтингів. URL : <https://www.pravda.com.ua/cdn/graphics/ratings> (дата звернення: 20.02.2019).
13. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 21.12.2016 №1801-VIII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua> (дата звернення: 15.02.2019).

REFERENCES:

1. Porter M. (2000). *Konkurentsia* ; per. s anhl. [Competition; translation from english]. Moskva : Vyliams. [in Ukrainian]
2. Shumpeter Y.A. (1982). *Teoriya ekonomicheskogo razvitiya* [Theory of economic development]. Moskva : Progress. [in Russian]
3. Babych L.M. (2015). *Innovatsiina skladova yak neobkhdna peredumova zabezpechennia konkurentospromozhnosti pidpriemstv transportnoi haluzi* [Innovative component as a prerequisite for ensuring the competitiveness of transport industry enterprises]. *Visnyk Natsionalnoho transportnoho universytetu*, 3, 15–22. [in Ukrainian]
4. Bazhal Yu.L. (1996). *Ekonomichna teoriia ekonomichnykh zmin* [Economic theory of economic change]. Kyiv : Zapovit. [in Ukrainian]
5. Varnalii Z.S. (2015). *Konkurentsia i pidpriemnytstvo : monohrafiia* [Competition and entrepreneurship : monograph]. Kyiv : Znannia Ukrainy. [in Ukrainian]
6. Hrechан A.P. (2016). *Osoblyvosti formuvannia innovatsiinoi stratehii transportnykh pidpriemstv* [Features of formation of innovative strategy of transport enterprises]. *Visnyk Natsionalnoho transportnoho universytetu*, 3, 111–118. [in Ukrainian]
7. Krupka M.I., Demchysyn N.B. (2017). *Suchasna paradyhma finansovoho rehulivannia innovatsiinoi diialnosti v Ukraini* [Modern paradigm of financial regulation of innovation activity in Ukraine]. *Finansy Ukrainy*, 11, 47–63. [in Ukrainian]
8. Stadnik V.V. (2008). *Innovatsiino-investytsiini stratehii v upravlinni rynkovoiu vartisti pidpriemstva* : monohrafiia [Innovation and investment strategies in the management of the market value of the enterprise : monograph]. Khmelnytskyi : KhNU. [in Ukrainian]
9. *Pro innovatsiinu diialnist* : Zakon Ukrainy vid 4.07.2002 № 40-IV [On Innovation Activity: Law of Ukraine dated July 4, 2002 No. 40-IV]. Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua> (accessed 14 February 2019).

10. Pro investytsiinu diialnist: Zakon Ukrainy vid 18.09.91 № 1561-XII [On Investment Activity: Law of Ukraine dated 18.09.91 No. 1561-XII]. Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua> (accessed 15 February 2019).
11. Osnovni sotsialno-ekonomichni pokaznyky [Basic socio-economic indicators]. Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua> (accessed 20 February 2019).
12. Zahalnyi perelik reitynhiv [The general list of ratings]. Retrieved from: <https://www.pravda.com.ua/cdn/graphics/ratings/> (accessed 20 February 2019).
13. Pro naukovu i naukovo-tekhnichnu diialnist: Zakon Ukrainy vid 21.12.2016 №1801-VIII [About the scientific and scientific-technical activity: Law of Ukraine dated December 21, 2016, No. 1801-VIII]. Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/> (accessed 15 February 2019).